

เทศน์อบรมพระ ณ วัดป่าบ้านตาด
เมื่อวันที่ ๒ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๒๗

ปลุกปลอบเร้าใจ

หมู่เพื่อนมาก็สบาย แต่เราผู้ดูแลฯ สายตามองดูน้ำมันที่มึน ๆ ๆ หูฟังก็ทึม ๆ ๆ ตลอดเวลานี้จะว่าไง ทราบหรือยัง เจ้าของไม่ทราบ มันอกจะแตกแล้วนี่ ยังสนุกเพลินอยู่หรือเจ้าของนะ ผู้ดูแลผู้ฟังน้ำมันอกจะแตกแล้วนะ เรียนหลักวิชาของพระพุทธเจ้า เอ้าเรียนสิ คำพูดนี้จะผิดไปไหม เรียนให้รู้ อย่าเอาวิชาทางโลกเข้ามาเหยียบย่ำทำลายธรรมของพระพุทธเจ้า เรียนสามไตรโลกธาตุก็เรียนมาเถอะ ที่จะมาแก้กิเลสไม่มีทาง เพราะเป็นกลอนของกิเลสแต่งให้ทั้งนั้น

ใครจะอวดดีขนาดไหนก็อวดเถอะ ให้เรียนวิชาทางธรรมเสียก่อนจะได้รู้เรื่อง สิ่งไม่รู้ก็รู้ขึ้นมา สิ่งไม่เห็นเห็นขึ้นมา จึงได้กราบพระพุทธเจ้าอย่างราบเลย กราบเพราะเหตุนี้เอง นอกจากจะพูดหรือไม่พูดเท่านั้น พระพุทธเจ้าสอนไว้ผิดที่ตรงไหน อวดดีบอวดดีอะไร เอากิเลสมาเหยียบย่ำทำลายวิถาวาอวาสศาสนา ตนของตนและหมู่คณะ วงศาสนาแหlekไปหมด โดยที่เจ้าของก็ยังภูมิใจว่าได้มาประพฤติปฏิบัติธรรม ยิ่งมาอยู่วัดป่าบ้านตาดนี้เคร่งครัดดีเป็นชื่อเป็นเสียง ให้เสริมกิเลสเข้าไปอีก ให้มันเหยียบย่ำเจ้าของลงไปอีก นอกจากนั้นก็เครื่องตุ้มตุ๋นแหlekไปหมดไม่รู้ มีตั้งแต่เรื่องอันเดียว อธรรม ๆ นั้นละที่มันเข้าทำงานอยู่ตลอดเวลา ทำความเพียรก็แยบ ๆ นิดหนึ่งเท่านั้น เตียวมันปิดออกแล้ว เอาหมัดเข้าแทนแล้ว ใส่เข้าที่ถนัด ๆ ยังไม่รู้ ฉะนั้นจงจำให้ตีคำพูดเหล่านี้

เรียนซิเป็นยังไง หลักของพระพุทธเจ้าท่านสอนเรื่องของปัญญานั้นนะ อย่าลืมที่เคยพูดให้ฟังแล้ว นี่ละหลักที่จะเปิดเรื่องความโง่ของเจ้าของที่อวดว่าตนฉลาด หยิ่งในตนว่าฉลาด ๆ ให้เห็นขึ้นมาชัดเจนด้วย สุตมยปัญญา ฟังเพื่อจะแก้กิเลส ให้เกิดปัญญาเพื่อแก้กิเลส จินตามยปัญญา คิดเพื่อจะเปิด ตัวเป็นเสี้ยนเป็นหนามตัวยักษ์ตัวผีอยู่ภายใน ที่พาให้หยิ่งอยู่ตลอดเวลาอยู่ในหัวใจนั้นออก ภาวนามยปัญญา นี่เป็นหลักใหญ่มากทีเดียว

พระพุทธเจ้าได้ตรัสรู้ ได้หลักใหญ่คือ ภาวนามยปัญญา นี่ ละเปิดโลกธาตุที่ว่า โลกวิทู เปิดอันนี้ เปิดขึ้นในพระทัยของพระองค์เอง ไม่ต้องศึกษามาจากไหน เมื่อถึงวาระธรรมที่มีช่องจะเกิดขึ้นแล้วเกิดตลอดเวลา เกิดทุกขณะจิตที่คิดขึ้นมา ๆ เป็นขึ้นมาเอง ขอให้เรื่องขวากเรื่องหนามที่มันทึมแทง มันหุ้มมันห่อมันปิดอยู่อย่างมิดชิดนี้เบิกตัวออกมาเถอะ ด้วยปัญญาอันใดขั้นใดก็ตาม ประเภทใดก็ตามในสามปัญญานี้ เริ่มต้นตั้งแต่ สุตมยปัญญา เข้าไปหา จินตามยปัญญา จนกระทั่งเข้าถึง ภาวนามยปัญญา ที่

เกิดขึ้นเองโดยหลักธรรมชาติ เช่นเดียวกับกิเลสเกิดขึ้นในหัวใจของสัตว์โดยหลักธรรมชาติของมัน มันทำลายและทำงานของมันตลอดเวลาโดยไม่ต้องมีใครบังคับ มันเป็นอัตโนมัติของมัน นี่ละปัญญาอันนี้ก็เหมือนกัน ไม่อย่างนั้นไม่ทันกันแก้กันไม่ตก จะไม่เห็นโทษของกิเลสว่าพาสัตว์เกิดแก่เจ็บตายมาเท่าไร นอกจากจะตัวเกิดตัวตายหามันมาแบกกันมาก็ภพที่ชาติจนจะไปไม่หวาดไม่ไหว

ในภพชาตินี้แต่เพียงของคนคนเดียวนี้ก็มากต่อมากแล้ว ยังสำคัญเข้าไปอีก ยังให้มันตีขมับเข้าไปอีกว่าตายแล้วสูญ ฟังซิโงขนาดไหนมนุษย์เรา เอ้า เรียนวิชานี้ถ้าอยากรู้ว่าอะไรมันสูญจริง ๆ ไม่สูญจริง ๆ ตัวใดเป็นหลอกตัวใดเป็นจริงให้มันเห็น นี่ละตัวมันหลอก ตายแล้วสูญ ๆ นรกไม่มี สวรรค์ไม่มี บาปไม่มี บุญไม่มี นี่แหละตัวกิเลสจ้ง ๆ ทั้งนี้ ตัวมันบีบหัวสัตว์โลกกลมสัตว์โลกให้ฉิบหายวายปวง ไม่รู้จักบุญจักบาป ไม่รู้จักศีลจักธรรม แล้วก็เปิดทางให้ออกทำความชั่วซ้ำลามากทุกสิ่งทุกอย่าง เต็มกายเต็มวาจาเต็มใจ เต็มกิริยาทุกสิ่งทุกอย่าง มีแต่ออกจากธรรมชาติที่มีอำนาจปิดบังทางที่จะเข้าสู่อรรถสูธรรมนี้ไว้หมด เปิดทางเดินเพื่อนรกอเวจีให้เจ้าของสร้างขึ้นมา ๆ ตกนรกอเวจีอยู่ในอัฐภาพนี้ด้วยความรุ่มร้อนภายในจิตใจยังไม่แล้ว ออกจากนี้ไม่ไปนรกจะไปไหน

กิเลสมันวิเศษวิโสอะไร มันไปปฏิเสธอะไรว่านรกไม่มี กิเลสนั้นหรือเป็นเจ้าของตัวการใหญ่ที่เก่งกว่าศาสดา เอ้า เรียนเข้าซิถ้าอยากจะรู้ว่าบาปไม่มีบุญไม่มี ใครเสวยบาปใครเสวยกองทุกข์อยู่ทุกวันนี้ถ้าไม่มี มันหลับตาพูดหรือผู้ฟังหลับตาฟังก็ไม่รู้ซิ ถ้าลืมนตามันทำไมจะไม่รู้ สัตว์โลกได้ว่างจากความทุกข์ทรมานภายในจิตใจนี้อย่างไร บาปไม่มีเอาอะไรมาทรมาน บาปแปลว่าอะไร ความชั่วซ้ำลามากนำมาซึ่งความทุกข์ ทุกข์อยู่ที่ไหน ความชั่วซ้ำลามากใครเป็นคนสร้าง ใครเป็นคนทำขึ้นมา ถ้าไม่ใช่สัตว์โลกนี้จะเป็นใครไปแล้วใครเสวยอยู่ทุกวันนี้

มองเห็นหน้ากันเอาแต่ความทุกข์ความทรมานมาระบายต่อกัน พอที่จะให้ความเบาใจบ้างมันไม่เบา ต่างคนต่างเอาทุกข์มาทุมกัน ๆ ๆ ก็เหมือนกับเอาไฟกับเชื้อมาทุมกัน เปลวมันจรดฟ้าโนนแล้วมีประโยชน์อะไร สิ่งเหล่านี้มีตั้งแต่มันแทรกเข้ามาแฝงเข้ามา หนุนเข้ามาให้พูดให้อัดอั้นตันใจ จะเป็นจะตายแล้วก็พูดออกมา และเอาความสำคัญยัดเข้าไปอีกว่าพอได้ระบายแล้วว่าสบายบ้าง มันสบายอะไรคนจะตายอยู่แล้วนั่น นั่นละมันสลบหลับช้อนขนาดนั้น

เอ้า เรียนถ้าวานี้โกหกนะ หลักวิชาธรรมของพระพุทธเจ้าใครจะเลศยิ่งกว่านี้วะเอา ดูซิ ให้เห็นเรื่องของกิเลสเป็นยังไง จะไม่เข็ดได้ยังไง สิ่งที่น่าเข็ดเอาเสียจริง ๆ เต็มหัวใจคือกิเลสนั่นเองจะเป็นอะไรไป เรื่องพาให้สัตว์โลกเข็ด ๆ ขอให้รู้ในเงื่อนที่ควรจะ

เซ็ดเถอะ อันนี้ไม่รู้ไม่เห็นนั้นซิ มันปิดบังไว้หมดทุกซัยกลำบากขนาดไหน ตกนรก อเวจีมากก็กัปก็กัลป์ก็ภพก็ชาตินับไม่ได้ สำหรับอัฐภาพเดียนี่เท่านั้น ยังถูกมันปฏิเสธ ลบล้างไปหมดว่าไม่เคยเกิด ตายแล้วยังสูญ นรกไม่มี บาปไม่มีบุญไม่มี เก่งขนาดไหน กิเลส แล้วเราโง่ขนาดไหน เอาธรรมะพระพุทธเจ้าเข้าไปจับจีบภาคปฏิบัติ

อย่าเรียนแบกคัมภีร์มาอวดกันเฉย ๆ อวดน้ำลาย นั้นแหละตัวเครื่องมือของ กิเลสอีก เราอย่าเข้าใจว่าเราเรียนธรรมกิเลสมันกลัว มันวิ่งเข้าป่าเข้ารก นั้นแหละคือ กิเลสทำงาน เรียนเข้ามาได้แต่ความจดความจำมาอวดรู้อวดฉลาดกัน ยิ่งเยอหยิ่ง จอหงอกก็คือพวกเรียนรู้อีก ๆ นั้นแหละ ทิฐิมาก ๆ จรดเมฆจรดฟ้าโน่นถ้ามีฟ้า และ หาได้รู้ไม่ว่าอะไรพาให้ทะนงอย่างนั้นถ้าไม่ใช่ธรรมชาติอันเดียนี่ เรื่องธรรมพระพุทธ เจ้าแล้วไม่มีทะนง เอาอะไรมาทะนง แม้แต่เพียงขั้นสมถธรรมเท่านั้นก็ยุบยอบไปแล้ว เรื่องกิเลส จะเอาอะไรมาทะนง

จิตละเอียดเข้าไปเท่าไร ปัญญาแหลมคมเข้าไปเท่าไร ยิ่งเห็นสิ่งเหล่านี้เป็นเรื่อง ของพิษของภัยทั้งนั้น ความเยอหยิ่งจอหงอก ความทะนงตน มีแต่เรื่องอันเดียนี่ทั้งนั้น เป็นแต่ชวากแต่หนาม แล้วใครจะยอมพอใจให้มันปักเสียบอยู่ในหัวใจนี้ ต้องถอดออก ๆ ถอนออก ๆ เท่านั้นซิ ยิ่งละเอียดเข้าไปเท่าไรก็ยิ่งเห็นเข้าไปชัดเจน ๆ ทำไมจะนอน ใจอยู่ได้มนุษย์เรา นอกจากนอนอยู่เหมือนหมูเท่านั้นซิ มาภาวนา ๆ มีแต่เอาหมูมัดติด คอไว้ ๆ หมูหมอนติดอยู่นั้นตลอดเวลา มันจะไปรู้ไปเห็นอะไร

มาภาวนาก็ปีก็เดือนไม่ได้เรื่องได้ราว มันจะได้เรื่องได้ราวอะไรไม่ได้เอาเรื่อง ภาวนามาเข้าในหัวใจ มีแต่เรื่องของกิเลสตัณหาอาสวะประเภทต่าง ๆ ซึ่งมีแต่พิษแต่ ภัยตัวยักษ์ใหญ่ทั้งนั้นเหยียบหัวใจตลอดเวลา นี่คือตัวพิษตัวภัยมันเอาฝังไว้ในหัวใจ นิ่งสมาธิมันก็ฝัง เเดินจงกรมอยู่ก็มีแต่กิริยาอาการเหล่านั้น มีแต่เรื่องกิเลสทำงานกอบ โภยเอาจนหาที่บรรจุไม่มีแล้วเรายังทะนงอยู่หรือ เรายังภูมิใจอยู่หรือว่าเรามาภาวนา

อ้าว ภาวนาเข้าให้เห็นซิเรื่องของกิเลสเป็นยังไง พระพุทธเจ้าท่านสอนโลกโกหก โลกหรือ พระพุทธเจ้ามาสอนโลกแต่ละองค์ ๆ นี้มีพระโอวาทอันเดียวกัน คือรู้เห็น อย่างเดียวกัน ไม่มีอะไรผิดแผกแตกต่างกันเลยพอที่จะได้คำพูดแปลก ๆ มาพูดให้โลก ได้ฟัง ให้โลกได้แย้งเสียบ้างว่า ทำไมพระพุทธเจ้าองค์นี้มาตรัสรู้เป็นอย่างนี้ สอนธรรม ธรรมเป็นอย่างนี้ องค์นั้นสอนธรรมเป็นอย่างนั้น...ไม่มี สอนลงแบบเดียวกันหมด เพราะรู้อย่างเดียวกัน เห็นอย่างเดียวกันค้ำกันได้อย่างไร ต้องนำเอาเรื่องอย่างเดียวกัน มาสอนซิ เช่นอย่างนรก บาป บุญ สวรรค์ ความเกิดแก่เจ็บตาย แล้วก็ ทุกข์ นตฺถิ อชาติสฺส ทุกข์ย่อมไม่มีแก่ผู้ไม่เกิด ที่มันเกิดมันเป็นยังไง อันเดียวกันทั้งนั้นพระพุทธ เจ้าทั้งหลายที่ท่านสอน

นี่แหละเลิศ นิพพาน ปรหม์ สุข ก็คือ ทุกข์ นตฺถิ อชาติสฺส นั่นเอง เข้ากันได้
 ปู้บเลย นี่ทำไมที่ล้านองค์ เรื่อยมาพูดถึงเป็นล้าน ๆ เลย อยากจะเอาเม็ดหินเม็ด
 ทรายมาพูดนั่น ตรัสรู้ถ่ายทอดกันมาเรื่อย ๆ ตั้งแต่ที่กับที่กลับไปไหนมาจนกระทั่งบัดนี้
 ต่อกันไปเรื่อย ๆ เรายังมาหลับตาปฏิบัติได้อยู่หรือ ให้กิเลสหลอกอยู่หรือ เราเป็น
 ชาวพุทธเป็นนักปฏิบัติ เฉพาะอย่างยิ่งเป็นพระแท้ ๆ ทำไมให้มันหลอกได้ ไม่เชื่อคน
 อย่างพระพุทธเจ้าเชื่ออะไร เชื่อกิเลสเป็นยังไง เห็นผลของมันไหม ไม่เห็นว่ามันเลย ถ้า
 พุทธธรรมดาก็บอกว่าต้องเห็น แต่นี่มันไม่เห็น ถ้าเห็นต้องเชื่อพระพุทธเจ้าให้ฝังใจ

ถ้าลองความเชื่อได้หยั่งธรรมะได้หยั่งเข้าถึงใจแล้ว กิเลสหนาแน่นขนาดไหนก็
 เถอะ มันอยู่ไม่ได้พังทลาย ๆ ทั้งนั้นแหละ ไม่มีอะไรที่จะมีกำลังรุนแรงมากกว่ากำลัง
 ของใจ สามแดนโลกธาตุนี้พังทลายไปหมด ไม่พังยังงัย พระพุทธเจ้าทำลายแดน
 โลกธาตุภายในจิตใจที่มันไปเที่ยวยึดเที่ยวแบกเที่ยวหาม มีใจดวงเดียวนี้เท่านั้นพังออก
 ได้หมด ตัวแบกตัวหามคืออะไร คือกิเลสมันพาให้แบกให้หาม พังอันนั้นออกแล้วไม่
 แบกอะไรไม่หามอะไร อยู่สบาย รู้ตามเป็นจริง อะไรมีอยู่ก็รู้ตามสิ่งที่มี เห็นตามสิ่งที่มี
 แนะนำสั่งสอนตามสิ่งที่มีที่เป็นไมโกหกโลก นี่แหละพระพุทธเจ้า

อ้าว เอาเข้าไปนี่ซิ ภาวนาทั้งสามปัญญาทั้งสามนี้ ให้ไปกองอยู่คัมภีร์แบกให้มัน
 หลังหักเล่นอยู่ทำไม ธรรมะพระพุทธเจ้าไม่ใช่ตุ๊กตา อยู่ในคัมภีร์ก็เป็นธรรม เอามาแก้ไข
 แต่เราอย่าไปหานะกิเลสและธรรมอยู่ในคัมภีร์ นั่นมีแต่ชื่อ ธรรมก็มีแต่ชื่อในคัมภีร์ มัน
 กองอยู่ในหัวใจคนทั้งกิเลสทั้งธรรมแหละ นรก สวรรค์ นี่แหละเป็นสื่อทางที่จะก้าวไป
 จนกระทั่งถึงความสิ้นทุกข์ ไม่มีอะไรนอกเหนือไปจากการปฏิบัตินี้เลย

ลองเปิดทางให้ปัญญาเกิดซิ ได้ยินแต่พระพุทธเจ้าว่าปัญญา ๆ ตลอดถึงมหา
 สติมหาปัญญา มหาสติปัญญานั้นละภาวนามยปัญญาโดยแท้ เมื่อถึงวาระที่ควรเกิด
 ควรมีขึ้นแล้วไม่มีหยุด หมุนตัว ๆ เช่นเดียวกับกิเลสหมุนในหัวใจของสัตว์โลกนั้น
 แหละ เพราะนี่เป็นช่องเป็นโอกาส ธรรมมีกำลังแล้วกิเลสต้องหมอบราบ ๆ ต้องหลบ
 ต้องซ่อน ไม่หลบไม่ซ่อนพังจริง ๆ แดกจริง ๆ กระจายจริง ๆ ถ้าพูดแบบภาษาโลก ๆ
 เราก็อ้าวหัวแตกสมองไหลเลยทีเดียวไม่รอ ขึ้นชื่อว่าปัญญาประเภทนี้ได้เกิดแล้ว

เครื่องอาวุธอย่างทันสมัยนี้ อะไรจะทันสมัยยิ่งกว่ามหาสติมหาปัญญา แม้กิเลส
 ลื่นไปแล้วปัญญานี้ก็ยังไม่ลื่นสุด แต่ใช้แบบปัญญาอิสระ ไม่ใช่ปัญญาแบบต่อสู้อัน
 แก้นี้แก้กิเลส ฆ่ากิเลสนั้นฆ่ากิเลสนี้ ในวงมหาสติมหาปัญญานี้เป็นปัญญาที่แก้กิเลส
 อาสวะ ต่อสู้กับข้าศึกศัตรูทั้งหลาย พอพ้นจากนั้นแล้วเป็นปัญญาอัตโนมัติอีกประเภท
 หนึ่ง ถึงวาระที่ควรเกิด เกิดขึ้น ๆ ๆ เกิดขึ้นแล้วดับไป ๆ โดยไม่มีเยื่อใยซึ่งกันและ
 กัน และไม่สำคัญตนว่ามีปัญญา ไม่สำคัญตนว่าโง่ ไม่สำคัญตนว่าฉลาด เมื่อถึงวาระที่มี

เหตุมีผลเข้ามาสัมผัสสัมพันธ์แล้วเกิดเองเป็นเอง ๆ หมุนตัว ๆ จนกระทั่งถึงเหตุถึงผล ถึงหลักถึงเกณฑ์เป็นที่แน่ใจแล้ว ไม่มีอะไรค้านตัวเองได้แล้วกับความจริงอันนั้น แล้ว ปล่อยวาง ๆ ๆ นี่เป็นปัญญาประเภทหนึ่ง เป็นปัญญาพิเศษประจำจิตที่บริสุทธิ์

มหาสติมหาปัญญานั้นเป็นปัญญาอัตโนมัติ และเป็นปัญญาที่ใช้ในวงต่อสู้กับ กิเลส เป็นปัญญาที่กำลังต่อสู้กันไม่ใช่เป็นปัญญาอิสระ ยังมีสองกับกิเลส พอออกจาก นั้นแล้วก็ปัญญาอิสระ จิตเป็นอิสระฉันทิต ปัญญาใช้เวลาออกก็เป็นปัญญาอิสระเช่น นั้นเหมือนกัน ไม่มีอะไรมาติดมาข้องมาพัวมาพัน ไม่มีอะไรมาบีบบังคับ เว้งว้างเหมือนกับอวกาศ จิตเว้งว้างฉันทิตปัญญาก็เว้งว้างฉันทิตเหมือนกัน ไปไม่มีติดมีข้องไม่มีคาที่ ตรงไหน เพราะสมมุติไม่มีแล้วในจิตดวงนั้น อากาโรแห่งปัญญาที่ก้าวเดินออกมาแล้วจะ เอาอะไรมาติดมาข้องมาพัวมาพัน พอพูดแล้วหรือคิดไปแล้วก็ดับไป ๆ ๆ พูดแล้วหายไป ๆ ๆ เหมือนไม่ได้พูด เพราะไม่มีอารมณ์กับสิ่งใด สิ่งที่เหลืออยู่ก็คือความบริสุทธิ์ ล้วน ๆ เท่านั้น

อ้าว จำให้ตี ธรรมะพระพุทธเจ้าเป็นโมฆะเชียวหรือ จึงไม่ปรากฏกับนักปฏิบัติของเรา สอนประกาศกังวานมาได้ ๒,๕๐๐ ปีกว่านี้แล้วสำหรับองค์ศาสดาของเรา องค์ศาสดาอยู่ในที่เช่นไรเวลานี้ หรือมีแต่ลมปากนั้นหรือ ในข้อปฏิบัติของเราเพื่อได้พบได้เห็นองค์ศาสดา ที่ว่าผู้ใดเห็นธรรมผู้นั้นเห็นตถาคต จะไม่มีบ้างหรือในหัวใจของผู้ปฏิบัติแท้ ๆ นะ พระพุทธเจ้าโคกโลกที่ไหน ธรรมเป็นของมีอยู่ ๆ ๆ ประกาศกังวานอยู่ทั่วดินแดนโลกธาตุมาแต่กาลไหน มีอยู่ยังไรธรรม

ปฏิบัติให้เห็นชีวธรรมมีอยู่ยังไร การสัมผัสธรรมสัมผัสด้วยวิธีใด ธรรมแต่ละชั้น ๆ สัมผัสกับจิตแล้วเป็นยังไร เราอย่าเอาอะไรมาสัมผัสไม่มีทาง ตา หู จมูก ลิ้น กาย ไม่มีทางที่จะสัมผัสสัมพันธ์ธรรมที่ว่ามีอยู่ ๆ นั้นได้เลยนอกจากจิต เริ่มตั้งแต่สมถธรรมไปด้วยภาคปฏิบัติ สมถธรรมเป็นขั้น ๆ จะทราบในนี้ ถ้าพูดเป็นขั้นก็ขั้นอันนี้ ถ้าว่าละเอียดก็ละเอียดในนี้ เป็นเองไปเองในจิตดวงนี้ ปัญญาธรรมก็เหมือนกันค่อยหมุนตัวออกมา ๆ ที่แรกพบบังคับให้ก้าวเดินเพราะมันติดสมาธิ มีความสุข ตั้งแต่เกิดมาไม่เคยมีความสุขความสบาย พอจิตเป็นสมาธิสงบตัวแล้วเย็นสบาย เพลินอยู่ในความสบายนั้น

คิดดูซิตั้งแต่เกิดมาหาความสบายไม่ได้ จิตเหมือนฟุตบอลกลิ้งไปกลิ้งมาอยู่ เพราะถูกเตะจากกิเลส ที่นี้พอได้สงบตัวแล้วก็เพลินชิวคนเรา นั้นละท่านถึงได้สอนให้ก้าวทางด้านปัญญา ไม่สอนให้ออกไม่ออก ติดจริง ๆ เพราะไม่เคยมีความสุขอย่างนั้นก็ ต้องติดชิ เพียงความสุขในขั้นสมาธิมันก็เกินโลกไปแล้วแหละ เกินโลกที่อยู่ในขั้นที่ควรเกิน แล้วก็ค่อยเกินไปเรื่อย ๆ สูงไปเรื่อย ๆ จนกระทั่งถึงวาระที่จะ อ้าว เหยียบให้

แหลกหมด ขึ้นชื่อว่าวัฏจักรวัฏจัตที่มีอำนาจครอบงำหัวใจนี้ เอาแหลก ๆ นั้นละ ปัญญาอัตโนมัติหรือภาวนามยปัญญา เกิดขึ้นไม่มีขอบมีเขต เกิดขึ้นได้ทุกระยะตลอดเวลา ทุกอิริยาบถเว้นแต่หลับเท่านั้น

เดี๋ยวนี้มันมีแต่ชื่อนะศาสนา มีศาสนาที่แท้จริงติดหัวใจ ติดกิจกรรมารยาทของ ชาวพุทธเราที่ไหนเมื่อไร มีแต่เรื่องของกิเลสเข้าไปทำงานหมดนี้ ว่าข้าถือพุทธ ข้าไปวัด ข้าไปวา ข้าไปฟังธรรมจำศีล ข้าเรียนปริยัติสอบได้ชั้นนั้นชั้นนี้ มีแต่เรื่องมันแทรก ๆ ไม่รู้ เราไม่คุยเราก็ไม่รู้แต่ก่อน ทำไมคราวนี้เอาคำพูดอันนี้ออกมาพูดได้ เอาฟังซิ เรียน ได้นักธรรมตรีก็ โอ๊ย ตัวเท่าภูเขาเนี่ย สำคัญว่าตนรู้ตนฉลาด นักธรรมโทก็ไปใหญ่เลย ภูเขาที่ลูกก็ไม่โตเท่า ยิ่งได้นักธรรมเอกมหาเปรียญเข้าไปแล้วก้าวไม่ออก เพราะหนัก ความรู้มาก นั่นดูเอา

มันหนักความรู้ มันหนักความรู้อะไร มันหนักกิเลสทับหัวมันนั้น โน่นต้องเอา ภาคปฏิบัติเข้าไปทำลายถึงได้เรื่องได้ราวกันจะว่าไง ปฏิบัติภาวนาซิ เข้าไปทำลายทิฐิ มานะเหล่านี้ มันฝังจมอยู่ลึก ๆ ไม่รู้นี่ทำยังไง ใครก็ภูมิใจ เวลาสอบเปรียญตกจนจะล้ม ทั้งหยายนี้ มันเสียใจมาก ฟังซิ พอสอบได้ก็เหมือนจะเหาะจะบินทั้ง ๆ ที่ไม่มีปีก ดีใจ มาก มันบ้าทั้งชั้นทั้งล่อง อยากจะรู้เนี่ยเอาภาคปฏิบัติจับเข้าไปซิ มันก็รู้บ้าของตัวเอง แหละไม่ต้องรู้บ้าของใคร รู้บ้าของตัวเองแล้วก็รู้บ้าของโลกเท่านั้นแหละจะไปไหน กิเลสประเภทเดียวกันครอบหัวอยู่ ฟังเข้าไปตรงนั้นมันก็รู้กันหมดนั่นแหละ

นี่มันอดทนระอาใจแล้วนะการสั่งสอนหมู่เพื่อน มันคอยแต่จะแหวกแนว ๆ ช่องทางที่ให้ไปไม่ยอมไปไม่ยอมฝืนนี่ซิ ให้แต่กิเลสลากไปถลอกปอกเปิกทั้งวันทั้งคืน ไม่มีเข็ดมีหลาบนะซิ ตื่นตามาเข้ามีแต่เรื่องอันเดียวจุดลากไป ถ้าหากว่ามันเป็นภาพ เป็นอะไรเหมือนอย่างสิ่งทั้งหลายที่เป็นรูปเป็นร่างแล้ว พระเถระในวัดป่าบ้านตาดเรามี กระดุกติดตัวที่ไหน อย่าว่าแต่หนังถลอกปอกเปิกเลย หนังก็หมด เนื้อก็หมด เอ็นก็หมด กระดุกก็หมด เป็นผุยผงไปเลย

ถูกกิเลสมันขี้ขำเอาแหลกขนาดนั้นแหละ ทั้ง ๆ ที่เราเองก็ไม่รู้นะ ยังภูมิใจ อยู่ เห็นกิเลสเป็นของประเสริฐเลิศเลอไปได้นี่ทั้ง ๆ มาปฏิบัติธรรม แล้ว พุทธิ ธมฺม สรณฺ คจฺฉามิ เสียด้วย คำว่ากิเลส สรณฺ คจฺฉามิ ไม่ได้ว่าเลย แต่กอดเอามากัดดับเอา เลยนี่ซิ เอามากัดในชั่วหัวดับแหลกไปเลย สรณฺ คจฺฉามิ สรณฺ คจฺฉามิ อยู่เนี่ย แเย็บ ออกทำไหนดมีแต่ทำของกิเลสทั้งนั้น แเย็บออกไปกว่านไฟเข้ามา ๆ กว่านเข้ามาเผาเจ้า ของยังไม่รู้นี้ โง่โหมมมนุษย์เรา โง่โหมมพวกปฏิบัติเรา เอ้า จำให้ตีคำนี้ ฟิดขึ้นสติปัญญาที่ กล่าวนั้นนะ มันจะพันมือไปไหน จะไม่รู้อันนี้จะรู้อะไร มีอันนี้ติดแนบกับหัวใจใกล้กว่า สิ่งใดทั้งหมด

ประเภทต่าง ๆ ของอธรรม ข้าศึกศัตรูอันใหญ่หลวงนี้ นับแต่ อวิชาปจฺจยา สงฺขารา สงฺขารปจฺจยา วิญญาณฺ์ ไปเรื่อย ๆ พอพูดถึงเรื่องอวิชานี้ก็เป็นเหตุให้คิดอีกเหมือนกัน อวิชาปจฺจยา สงฺขารา ผู้เรียนอวิชา ผู้ปฏิบัติอวิชา จะดู อวิชาปจฺจยา สงฺขารา อวิชาเป็นปัจจัยทำให้เกิดสังขาร สังขารเป็นปัจจัยให้เกิดวิญญาณ ยาวยืดไปโน้น ๆ ให้มันวาดภาพลลออกไป ๆ ตัว อวิชาปจฺจยา สงฺขารา สงฺขารปจฺจยา วิญญาณฺ์ มันเกี่ยวพันกันอยู่ในหัวใจดวงเดี๋ยวนี้ไม่คิด

ปฏิบัติมันก็รู้เองอันนี้ก็ดี ที่เราจะไปตามมันตามเท่าไรก็ตามเถอะ เหมือนไม้ต้นนี้ เอ้า ไปเด็ดออก เด็ดใบนี้ออกเด็ดใบนั้นออก ตัดกิ่งนี้ออกตัดกิ่งนั้นออก ตายทิ้งเปล่า ๆ ก็ไม่ได้ทำลายต้นของมัน ชุตรากแก้วรากลอยถอนพรวดขึ้นมาแล้วมันไปไหน เท่านั้นไม่ต้องไปนับมันตายหมด มันเกี่ยวโยงกันหมดไม่ทั้งต้นนั้น นับแต่กิ่งก้านดอกใบของมัน อันนี้ก็เหมือนกันท่านว่า อวิชาปจฺจยา สงฺขารา นั้นรากลอย รากแก้ว สงฺขารปจฺจยา วิญญาณฺ์ นั่นคือกิ่งคือก้านคือเปลือกคือกระพี้ คือดอกคือใบของมันไปเรื่อย ๆ ที่นี้ก็นับดอกนั้นนับใบนี้เป็นบ้าไปเลย

นี่ละความจำ ไม่พจน์ที่จะต้องหมายอย่างนั้นหมายอย่างนี้ เหมือนอวิชาจะเป็นอย่างนั้น เหมือนสังขารจะเป็นอย่างนี้ วิญญาณจะเป็นอย่างนั้นไปเรื่อย ๆ ให้มันลลอกให้ตัวกิเลสนั้นแหละลลอก เราเรียนธรรมเรียนเรื่องของกิเลส อยากจะรู้เรื่องกิเลส ถูกกิเลสปิดไปไม่รู้ ปิดไปเรื่อย ๆ ไม่รู้ เป็นกิเลสทั้งหมดนี้เราไม่รู้ โน่นภาคปฏิบัติจับเข้าไป ๆ ชุตอันโน้นออกมา ชุตด้านนี้เข้ามา ชุตเข้าไป ๆ รากลอยตัดเข้าไป ๆ ถึงรากแก้วตัดขาดแหลกล้มตุมลงไป ไม่ต้องไปนับมันก็ได้ ไม่ต้องไปดูมันก็ได้ กิ่งก้านสาขาดอกใบมันตายพร้อม ๆ กันหมดเลย

นี่จึงไม่เทศน์ เทศน์เรื่อง อวิชาปจฺจยา สงฺขารา สงฺขารปจฺจยา วิญญาณฺ์ เทศน์ไปทำไม บอกตั้งแต่เรื่องราวความจริงที่จะฆ่าอวิชาให้ท่านทั้งหลายได้ทราบ พอเทศน์เข้าไปถึงเรื่องรูปกาย आयตนะภายนอก รูป เสียง กลิ่น รส เครื่องสัมผัส มาสัมผัสสัมพันธ์กับอายตนะภายใน ตา หู จมูก ลิ้น กาย นี่เรื่องอวิชามันไปทำงานเห็นไหม ความหมายว่าอย่างนั้น จะพิจารณารูปกับพิจารณาเสียง กลิ่น รส เครื่องสัมผัส เอ้าพิจารณาเข้ามาถึงตา หู จมูก ลิ้น กาย เข้ามาหาภพนี้ เข้ามาหาเวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ หมุนเข้ามานี่ พิจารณาครอบเข้าไป ๆ นี่เหมือนกับว่าตัดรากลอยของมันเข้าไป โดยลำดับลำดับ พอเข้าถึงที่แล้วมันก็เข้าอุโมงค์อย่างเคยพูดนั้น

เมื่อรู้ชัดทั้งรูปกายของตน ทั้งเวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณแล้วมันจะไปไหน มันหาที่ยึดที่เกาะหาที่หลบซ่อนไม่ได้ก็หมุนตัวเข้าไป ๆ สุดท้ายก็ไปอยู่ที่จิต ดังที่เคยพูดให้ฟังเสมอ ๆ จนปากแฉะแล้วนี่ เอาความจริงมาพูดนี่ นี่ละคือพูดเรื่องอวิชา เป็น

แต่เพียงไม่บอกอวิชาเฉย ๆ ไม่ได้บอกเป็นชื่ออย่างนี้เฉย ๆ หลักธรรมชาตาก็คือ อวิชา แล้วสุดท้ายจึงไปบอกว่าอวิชาทั้งจิตเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน กลมกลืนเป็นอันเดียวกัน แน่ะ ถึงได้บอก เวลามันหดตัวเข้าไปแล้ว ตัดเข้าไป ๆ จนกระทั่งถึงถอน พรวดออกมาจากจิต แดกกระจายไปหมดแล้ว ถ้ามหาทำไมนิพพาน ขอให้ใจบริสุทธิ์ เท่านั้นก็พอ มันกระจายไปหมดเลย

มีแต่กิริยาถือศาสนา ไม่ได้นำศาสนามาเป็นประโยชน์แก่ชาวพุทธเราเลยทำยังไง ประกาศโฆษณาแสดงที่นั่นแสดงที่นี่ ก็มีแต่พูดกันไปฟังกันไปเฉย ๆ ไม่ได้สนใจปฏิบัติ ถ้างงสนใจปฏิบัติ อะไรจะศักดิ์สิทธิ์ยิ่งกว่าศาสนายิ่งกว่าตัวของเราแต่ละคน ๆ ยิ่งกว่าสังคมแต่ละสังคมที่มีศีลมีธรรมมีศาสนาประจำตัว ไม่มีอันใดเลิศอะไรประเสริฐ ไม่มีอะไรศักดิ์สิทธิ์ยิ่งกว่าคนแต่ละคนตั้งใจทำตัวให้ศักดิ์สิทธิ์ด้วยหลักธรรมหลักวินัยเลย

ศีลไม่ต้องมาก ศีล ๕ ก็เอาซิ เท่านั้นพอแล้ว โลกนี้เดือดร้อนเพราะอะไร เพราะทำลายศีลนั่นเอง ว่าทำลายศาสนาจะเป็นอะไรไป ศีล ๕ ใครบัญญัติไว้ แน่ะ ปาณาฯ มากันวินาศสันตะโร นี่คือใครฆ่ากัน ไม่ใช่ทำลายศาสนาจะเป็นเรื่องอะไร ศาสนาพระพุทธเจ้าท่านสอนไว้แล้วว่าชาวพุทธเองเป็นผู้ทำลาย จะไม่เรียกว่าทำลายศาสนาอะไร ปาณาฯ อทินนาฯ กาเมฯ มุสาฯ สุราฯ เหล่านี้ไม่มีใครรักษา มีแต่ผู้ทำลาย ๆ แล้วเอาชาวพุทธมาจากไหน มาพูดว่าเป็นชาวพุทธแล้วเดือดร้อน เดือดร้อนเพราะอะไร ไม่ได้เดือดร้อนเพราะศาสนา มันเดือดร้อนเพราะการทำลายศาสนา ถ้าต่างคนต่างรักษา ปฏิบัติเพียงเท่านั้นก็พอแล้วโลก นี่ศักดิ์สิทธิ์วิเศษ

ตระวางมีไว้ทำอะไรไม่เห็นจำเป็น เพราะใครก็ไม่ทำ โทษจะเกิดมียังไง ไม่ว่าโทษอาญาไม่ว่าโทษอะไรทั้งนั้นแหละ โทษแพ่งโทษอาญาพูดกันไปอย่างนั้น โทษไหนก็เกิดจากมนุษย์ที่ทำลายศีลธรรมทำลายศาสนานั้นแหละ ทำลายตัวเองแล้วก็กลายเป็นทำลายหมู่เพื่อนที่เกี่ยวข้องกันไปไม่มีสิ้นสุด มันอัดอยู่นั้นเห็นไหมตระวาง มีแต่คนทำลายศาสนานั้นแหละ คนรักศาสนาจะไปทำอะไรอย่างนั้น ไม่ฉกไม่ลักไม่ปล้นไม่สะดม อะไรที่จะผิดศีลธรรมผิดกฎหมายบ้านเมือง ผิดศีลธรรมยิ่งเป็นของละเอียดแล้วไม่ทำ จะเป็นโทษไปจากไหน ใครจะไปติดคุกติดตระวาง ศักดิ์สิทธิ์ใหม่ที่มีมนุษย์เรามนุษย์ทั้งคนไปเป็นนักโทษในเรือนจำมันเร็วไหม

ที่นี่เมื่อมนุษย์ต่างคนต่างรักษาตัวเองให้ศักดิ์สิทธิ์ตามหลักศาสนาแล้ว ใครจะศักดิ์สิทธิ์เกินมนุษย์ มองเห็นกันยิ้มแย้มแจ่มใส ด้วยความไว้นือเชื่อใจกันได้ตายใจกันได้ ไม่ว่าจะเกิดมาจากชาติชั้นวรรณะใดสกุลใดภาคใด แม้ในประเทศเดียวกันภาคใดก็ตาม มนุษย์เหมือนกันความรู้สึกเหมือนกัน ต่างคนต่างรักษาความศักดิ์สิทธิ์วิเศษศักดิ์ศรีติงามของตัวเองด้วยศีลด้วยธรรมแล้วเข้ากันได้สนิทมนุษย์เรา อันนี้มันไม่สนิท

ยังคาปากอยู่ก็ทิ้งต่อยทั้งเคี้ยว หรือมันลื้มเคี้ยวก็ไม่รู้แหละ เอากันเลย ปิ้งเลยเทียวรอไม่ได้

ปัญหาที่ถึงขั้นมันเต็ดใส่กันมันเต็ดอย่างนั้น นี่ความเทียบเข้าอีกชั้นหนึ่ง กิเลสจะโผล่มาได้เป็นอันขาด เพราะไมโผล่ก็ค้นหาอยู่แล้วนี่ นั่นแหละปล่าวงานอันหนึ่ง ที่ว่าสติปัญญาอัตโนมัตติ คือมันคู้ยเขี่ยหาอยู่นั้นไม่มีหยุดมีถอย จนจะไม่มีอะไรให้เหลือชากอยู่ภายในจิตใจเลย เอาให้แหลกหมดนี่ คู้ยเขี่ยก็คู้ยเขี่ยอย่างถึงใจด้วย เพราะฉะนั้นมันถึงหมุนตัว ๆ ชิ ธรรมไม่ถึงใจหมุนได้ยังไง สติปัญญาก็เป็นธรรมอันหนึ่ง ธรรมชาติอันหนึ่งที่หนุนสติปัญญาให้หมุนอีกมีอีก นั่น เหมือนกับกิเลสที่มันพอดตัวของมัน กำลังของมันมาก มันหมุนตัวออกมาผลัดกันกิริยาอาการต่าง ๆ ให้เป็นก็อย่างเดียวกัน เมื่อส่วนหยาบมันหมดไป ๆ ปัญหาชั้นละเอียดก็ตามกันไป ๆ กิเลสละเอียดขนาดไหนปัญญาละเอียดขนาดนั้น เหนือมัน ๆ ก็ทำลายกันได้ เอาจนกระทั่งมันแหลกไม่มีเหลือนั้นแหละ ถ้าพูดถึงว่าเกิดก็เกิดชาติใหม่เสียว่างั้น

ขนาดนั้นแล้วทำไมจะไม่เห็นโทษ โอ้อโฮ มันปิดมันบีบบังคับเรามาตั้งแต่เมื่อไรไม่รู้ ๆ โอ้อโฮ ๆ แหละ โอ้อโฮอั้ง น้ำตาร่วง ความอัศจรรย์ในธรรมทั้งหลายที่ไม่เคยรู้เคยเห็น ก็ได้เห็นเสียแล้วได้ปรากฏเสียแล้ว นี่ก็ถึงใจ อัศจรรย์น้ำตาร่วง เอ้า เห็นโทษเพราะถูกกิเลสตั้มตุนมาเสียพอ จนกระทั่งวาระสุดท้าย อวิชชาปัจจุยา มันยังตั้มอีกนี่ก็ถึงใจ เมื่อถึงใจต่อถึงใจทำไมกำลังใจจะไม่มี นี่ละมันฝัง ๆ

อะไรจะไปเหนือกำลังใจไม่มีในโลกนี้ ถ้างได้บรรลุตัวเต็มที่ไม่ว่าทางฝ่ายดีฝ่ายชั่ว มันทำให้เอาแหลกได้เหมือนกัน ทางชั่วก็แหลกได้เลย ไม่ได้วิตกวิจารณ์กับบาปกับบุญคุณโทษอะไรเลยถ้างกิเลสตัวนี้มันถึงใจแล้ว ทางธรรมก็เหมือนกัน ธรรมก็ถึงใจที่จะปราบกิเลส อตฺตา หเว ชิตฺตํ เสยฺโย การชนะตนนั้นแลประเสริฐ นี่ละตรงนี้อันหนึ่งกับ เอกณฺจ เชยฺยมตฺตานิ ส เว สงฺคามชุตฺตโม การชำนะตนนั้นแลประเสริฐสุด นี่มันถึงใจ

กำลังของใจเป็นสำคัญนะการประกอบความพากเพียร เมื่อกำลังใจความมุ่งมั่นของใจมีมากแล้วมันจะหมุน ๆ ตัว ถ้ายิ่งได้รับอุบายจากครูจากอาจารย์ที่ท่านแสดงถูกต้องแม่นยำต่ออรรถต่อธรรมต่อความจริง เพื่อฆ่ากิเลสทุกประเภทด้วยแล้ว นั่นแหละยิ่งถึงใจ มันติดฝัง ๆ เลย เพราะฉะนั้นการได้ยินได้ฟังจึงเป็นสิ่งสำคัญมากทีเดียว เราไม่ลื้มเราได้ฟังธรรมกับพ่อแม่ครูบาอาจารย์ วันไหนท่านจะประชุมนี้มันกระหึ่มเหมือนจะเหาะจะบินโน่นนะ ข้อข้อใจตรงไหน ๆ ที่มีอยู่ภายในใจจะต้องมากระจายกันวันนี้ความหมายว่างั้นนะ

ที่จะได้ฟังได้ต่อผลประโยชน์ต่อไปอีกก็มี สิ่งที่ยังขัดแย้งข้องอยู่ในใจ วันนี้จะต้องถูกเปิดเผยด้วยธรรมของท่านทั้งนั้น แนะ เพราะมันเคยเป็นอย่างนั้นนี่ พอเทศน์ไปถึงจุดของเราแล้วมันจ่อ ๆ พอไปถึงนั้นพบบ้านผ่านผิงเลย เพราะท่านผ่านไปแล้วนี่ ท่านรู้แล้ว ผ่านผิงเราก็ดอดผิงไปตาม ได้ก้าวหนึ่งสองก้าวก็เอา ฟังเทศน์แต่ละครั้ง ๆ นี้ทีละก้าวสองก้าวไปเรื่อย แล้วก็เพิ่มเติมกันไปเรื่อย ๆ นี่การฟังเทศน์จึงเป็นของสำคัญมากนะ

ดั่งที่ท่านแสดงไว้ในครั้งพุทธกาลว่า พระพุทธเจ้าประทานพระโอวาทแต่ละครั้ง พุทธบริษัทได้บรรลุมรรคผลนิพพานมากมายก่ายกอง ไม่มากยังไย คนที่มีจิตจ่อต่อธรรมทั้งหลายมีอยู่เป็นจำนวนมาก แล้วอุปนิสัยปัจจัยมีความเหลื่อมล้ำต่ำสูงต่างกัน ฟังมากต่อมาก คราวนี้คนนี้ผ่านไปได้แค่นี้ คนนั้นผ่านไปได้แค่นั้น มากต่อมากก็ผ่านได้ชี้เอา ผู้นั้นขยับเข้ามา ผู้นี้ผ่านไป ผู้นั้นขยับขึ้นมา ผ่านไป ๆ เราเชื่อร้อยเปอร์เซ็นต์ แต่ก่อนก็ไม่ได้คิดอะไรมากนักตอนที่เรียนหนังสืออยู่ แต่พอมาปฏิบัติแล้วมาได้ยินได้ฟังโอวาทของพ่อแม่ครูบาอาจารย์ที่ให้โอวาทนี้ แหม มันถึงใจเหลือเกินนะ เทศน์บางทีถึง ๓ วันยังเหมือนกับโลกธาตุมันดับไปตาม ๆ ธรรมเทศนาของท่านเหมือนไม่มีอะไรไหวติงเลยไปไม่เหล่านี ธรรมดาโลกก็มีอยู่ธรรมดา แต่เหมือนกับว่าโลกนี้ดับไปหมด เพราะอำนาจของธรรมท่านครอบไปหมด มันกังวลอยู่หัวใจเรา แนะ

พอพูดไป ๆ เหนื่อยแล้วนะ พูดเข้มข้น เอาละแค่นี้ละ

พูดท้ายเทศน์

จะเทศน์ธรรมตามันก็ไม่ได้ นี่ก็เป็นกรรมอันหนึ่งหรือยังงี้ก็ไม่รู้ ถ้าพูดแล้วมันหากผิงของมันแหละ พอไปมันก็มากกระเทือนธาตุชั้นนี้เสีย ไปไม่ถึงไหนหยุดเสีย เทศน์สมใจมันไม่สมละ เครื่องมือไม่ดีเป็นอย่างนี้ละ รถไม่ดีคนขับจะมือดีขนาดไหนก็เออะ อีโลกโหลกเขลกอยู่นั้นแหละ

เราไม่ตื่นอะไรแหละเราพูดตรง ๆ ใครจะว่าเป็นอะไรก็ฟังไปเฉย ฟังเป็นลมปากไปอย่างนั้น เราไม่ได้ตื่นอะไรนี่ เพราะไม่สำคัญตนว่าเป็นอะไร ถ้ามันหมดนี้ความสำคัญไม่มีจริง ๆ ว่าประเสริฐเลิศเลออะไรมันก็ไม่เห็นมี ว่าจะต่ำต้อยน้อยหน้าอะไรไม่เห็นมี เพราะทั้งสองอย่างนี้เอาเป็นสมมุติเข้ามาใช้เฉย ๆ แต่ธรรมชาติอันแท้จริงนั้นทรงอยู่กับตัวแล้ว เอาอะไรมาพูดก็ไม่ถูก เอาอะไรมาเพิ่มก็ไม่เหมือน ไม่มีอะไรเหมือนและไม่เหมือนอะไร

การแจกอาหารเป็นยังไง เคยพูดซ้ำ ๆ ซาก ๆ ใครแจกอาหารดูทุกบาตรให้ละเอียดลออไหม หรือว่าทำซุ่ม ๆ ซ้ำม ๆ แบบพอผ่านมือ ๆ พอแล้วมือ ๆ อย่ามาทำให้เห็นอย่างนั้นนะ การทำนี้เป็นข้อวัตร เป็นการปฏิบัติตัวเองทั้งนั้น อย่าทำสักแต่ว่าทำ

ความเป็นธรรมอยู่กับความสม่ำเสมอ อย่างหมู่เพื่อนเอามาสูมอยู่กับผม ผมไม่ได้ยินดีนะ ผมไม่คิดอยู่แค่นี้ คิดอยู่หมดทุกปากทุกท้องที่อยู่ร่วมกัน จากความดูแลและความรับผิดชอบของเรา ถ้าเทียบกับโลก ผิดอะไรกับลูกของเรา ลูกแต่ละคน ๆ พ่อแม่จะมีความรักสม่ำเสมอในคำว่าเป็นลูก แน่ อันนี้ก็เหมือนกัน เราอะไรมันจริงจังจริง ๆ นี่มันไม่ลืม จริงทุกอย่าง เพราะฉะนั้นใครจะมาทำทะเลาะ ๆ แหละ ๆ ให้เห็นมันถึงขวางตามันกระเทือนหัวใจ เพราะนี่ไม่ทะเลาะแหละนี้ มีมากมีน้อยให้สม่ำเสมอ แจกใส่บาตรไหนก็ดู นอกจากเจ้าของไม่เอานั่นเป็นอีกอย่างหนึ่ง แจกสม่ำเสมอเป็นธรรม

ธรรมอยู่ที่ความสม่ำเสมอ อะไรเอาให้หัวหน้า ๆ มาเสกเอาเฉย ๆ นี่ หัวหน้าจริง ๆ ไม่เห็นไปเสกอย่างนั้น อย่างผมเป็นหัวหน้าผมไม่เสกนะว่าผมเป็นผู้ใหญ่กว่าหมู่เพื่อน ผมควรจะได้ฉันทิขของดีดีกว่าหมู่เพื่อน ผมไม่ยินดียอย่างนั้นเลย ถึงไหนถึงกัน อย่างนั้นละ อันนี้พูดได้ร้อยเปอร์เซ็นต์ ถึงไหนถึงกัน มากน้อยเหมือนกัน ให้เหมือนกันเลย จิตของเราอยู่กับหมู่กับเพื่อน ไม่ได้มาอยู่กับเรา เพราะสิ่งเหล่านี้มันเสมอกันเหมือนกัน ปากท้องมันเหมือนกัน ไม่ว่าปากเนรปากพระปากครูอาจารย์ ท้องครูท้องอาจารย์ ท้องพระท้องเนรมันเหมือน ๆ กัน ต้องให้มันเสมออย่างนี้ อย่างนี้เสมอภาค

ผมนี้จะว่านักล้าอาจารย์ก็ถูก มันเข้าหมดทั้งปริยัติทั้งปฏิบัติ เพราะฉะนั้นถึงพูดได้ เรื่องปริยัติก็พูดได้เรื่องปฏิบัติก็พูดได้ เพราะเคยเข้าเคยอยู่ทั้งนั้นไม่ว่าวัดราษฎร์วัดหลวงอะไร วัดใหญ่วัดน้อย ได้ไปอยู่หมดมันก็รู้ซิ ออกมาทางปากก็เหมือนกัน สำนักไหนผมก็ไป ครูบาอาจารย์ยังมีชื่อโด่งดังเท่าไรยิ่งบุกเข้าไป มันไปเห็นนี้ ครูบาอาจารย์แต่ละองค์ มีนิสัยเป็นยังไง ๆ ไม่เหมือนกันแต่ละองค์ แต่อย่าให้ผิดธรรมเราถือเอาตรงนี้ นิสัยเหมือนกันไม่เหมือนกันไม่สำคัญยิ่งกว่าเอาหลักธรรมวินัยออกทางตามนินยานั้น ๆ อย่าเอากิเลสออกมากาง

เอากิเลสมากางอย่างที่เคยพูดนั้นซิ หัวหน้าอย่างนี้ไม่ทราบว่ามีหรือไม่ทราบว่ามีปิ่นโต เอี่ยมเกือบจะไม่ถึง นั้น ลูกวัดแห่งผากอย่างนี้มีนะ ได้พบได้เห็นด้วยตาเจ้าของจนกระทั่งมันถึงใจ ออกอุทานภายในใจนี้ เมื่อเราได้เป็นผู้ใหญ่ สมมุติว่าเราได้มีอำนาจวาสนาได้เป็นผู้ใหญ่นี้ เราจะเป็นอย่างนี้ได้ไหมนา นี่นะมันถึงใจ อันนั้นมันจึงกังวลอยู่ที่หัวใจ

เพราะฉะนั้นทุกสิ่งทุกอย่างจึงไม่ให้มาขอผม ของมีไว้สำหรับทุกคน ใครมีอะไรก็ใช้ไปฉันทิขไปอย่างนั้น เหล่านี้อย่ามายุ่งกับผมยิ่งกว่าที่จะให้หมู่เพื่อนได้รับความผาสุกสบายตามวิสัยของสมณะ แต่ไม่ให้ผิดวิสัยสมณะ ถ้าสิ่งใดที่มันจะเสริมทำกิเลสให้เกิดขึ้น ผมเอาจริงนี่ก็ดี ผมไม่เสริมผมไม่ให้ ยกตัวอย่าง เช่น นมเนืมนี่ผมไม่เสริมพระ แม่จะเอาไปถวายวัดไหนผมก็ไม่ให้นะ เพราะวัดไหนก็เหมือนกัน เป็นวัดที่ปฏิบัติธรรม

เหมือนกัน ผมไม่ให้ ให้เฉพาะคนแก่ให้เด็กให้เล็ก ให้พวกเขาไม่มีขอบเขตไปเสียตามเรื่องของเขา

เราพูดถึงเรื่องธาตุขันธ์ที่กำลังรุนแรงนี้ มีอะไรไปเสริมชนิดหนึ่งมันติดฝัง ๆ เลย ผมเป็นอย่างนั้นนะสำหรับผมเอง จึงว่าปฏิบัติทาลำบากทุกข์มากตามเรานิสัยหยาบนั้นละ ไม่ได้แตะเลยนมตั้งแต่ออกปฏิบัติ แต่ที่ไรก็รู้ทุกที่ไม่เคยพลาดเลย เพราะมันรุนแรงของมันอยู่แล้ว แม้แต่เรียนหนังสือก็ยังไม่เอา รู้เจ้าของอยู่ในนั้นนะ เรียนหนังสือก็เป็นธรรมอยู่แล้วนี่ เพราะเรียนเพื่อรู้แล้วจะออกปฏิบัติ จิตก็เป็นธรรมนะชิ อะไรระเทือนในธาตุในขันธ์ จะไปทางไม่ตีมันก็รู้ของมัน มันก็ตัดกันระงับกันทันที ๆ เช่นอย่างนมนี้ผมไม่เอา เรียนหนังสืออยู่ก็ไม่เอา เขาถวายมานี้ถวายครูบาอาจารย์ท่านไปเสียไม่เอาเลย เพราะรู้ว่ามันเสริมง่ายที่สุด มันเป็นอาหารที่ละเอียดซึมซาบเข้าส่วนร่างกายแล้วส่งเสริมราคาตัดหาได้เร็ว

นี่มันไม่เห็นนะชิ ทางราคาตัดหากำเรบนี้มันรวดเร็วด้วย หมายถึงว่าเป็นทางใจ เช่น ผืนไปต่าง ๆ อย่างนี้ เวลาสัมผัสสัมพันธ์ทางตา หู จมูก พวกนี้มันก็เร็ว จึงต้องได้บังคับกันไว้ ๆ ตัดกันไว้ กินก็ไม่อึดแล้วทำใจ ในระยะนั้นให้อึดมากไม่ได้มันตัดเราทำลายเรา มันทรมาณเรา

การปฏิบัติไม่สังเกตเจ้าของขนาดนั้นไม่ได้นะ อาหารพวกผัดพวกมันนี่เร็ว เสริมไม่ได้ อาหารอย่างอื่นผัดกันสำหรับธาตุผม แต่ก่อนกินอย่างนั้นละ กินดิบ ๆ ตี ๆ ไม่ได้แหละ มันกรรมมันอะไรของมัน หรือบาปหรือกรรมอะไรก็ไม่รู้มันพูดยาก รู้อยู่หากไม่อยากพูด มาคิดย้อนหลังการต่อสู้กิเลส โส้ เพราะฉะนั้นถึงว่ากองทัพกิเลสมาแล้วมันจิ้งจอกไม่ได้ มันจะมาเรื่องอำนาจอยู่บนหัวใจอีกเหวอ พูดง่าย ๆ กูเข็ดมีงพอแรง ถ้าว่ากำลังจันจ้งหันอยู่ ทั้งบาตรตุมและโดดใส่กันฝังเลย มันพังลงเมื่อไรจึงจะกลับมาจันจ้งหัน มันเข็ดขนาดนั้นละถ้าพูดถึงเรื่องเข็ด มันจำมันจงไว้ไม่ให้เป็นอิสระได้ ไม่ว่าความคิดความอ่าน ไม่ว่าความรู้ความเห็นอันใด มีแต่อันนี้เป็นเจ้าตัวการทั้งหมด เทียวก็เที่ยวขวางไว้หมด พออันนี้พังลงไปแล้วมีอะไรก็ตีมีอะไรขวาง นั่นมันเห็นชัด ๆ นี่

นี่พูดถึงว่า อวกาศของจิต อวกาศของธรรม นั้นเอง มันไม่มีอะไรดึงดูด กิเลสแหละดูด อะไรติดหมด รักก็ติด ชังก็ติด รูป เสียง กลิ่น รส เครื่องสัมผัสสัมพันธ์อะไรติดหมด มันดูดเอาหมด ๆ เพราะกิเลสตัวนี้มันเป็นแม่เหล็ก พาดมันพังทลายลงไปแล้วไม่มีอะไรดูด รู้ก็รู้อิสระเสีย คิดก็คิดอิสระเสีย ตาเห็นก็เห็นอิสระ ยืนอยู่ก็อิสระอะไรก็อิสระไปตาม ๆ กันหมด จนกระทั่งเข้าไปความคิดภายในมันก็อิสระหมด

การพูดการจาอะไรก็เหมือนกันอิสระหมด เพราะฉะนั้นจึงพูดได้ถึงใจเต็มเหตุเต็มผล ไม่ได้คิดว่ากลัวเขาจะผิดใจอย่างนั้น เกรงใจคนอย่างนั้น เกรงใจคนอย่างนี้

เกรงหาเหตุหาผลไม่ได้เกรงไปทำไม นั่น เราเอาเหตุผลเข้าไปจับเลย เหตุผลอยู่ตรงไหนก็พุ่งไปตามเหตุผล หนักเบาไม่ว่าทั้งนั้นละ เมื่อถึงวาระที่จะไม่ว่าแล้วเป็นอย่างนั้นนะ พูดได้ทุกอย่างเมื่อเหตุผลพร้อมที่จะพูด เรื่องความประหม่าพรั่นพริ้งวันไหว หรือเกรงอกเกรงใจนั้นไม่ได้เข้ามายุ่ง มันก็อดรู้ไม่ได้ว่าสิ่งนี้คืออะไรอีกแหละ คือความละเอียดยของกิเลสมันแทรกอยู่ในธรรมนั้นแหละ ความเกรงอกเกรงใจกันก็เป็นธรรมอันหนึ่ง แต่ก็ไม่พ้นที่กิเลสจะเข้าไปแทรกอยู่ในนั้นอีกได้ เกรงใจหาเหตุผลไม่ได้ แน่ะ นั่นละคือกิเลส

เอาละนะที่นี้ละ